

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-67-06>
УДК: 330.338,342.146:330.341.1, 439.5

Наталія Олексіївна Рябініна

доктор філософії в галузі соціальних і поведінкових наук,
старший науковий співробітник
Інститут продовольчих ресурсів НААН України,
вул. Євгена Сверстюка (Марини Раскової), 4А, Київ, 02002, Україна
noriabinina@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8378-4485>

ЕКОНОМІЧНИЙ ДОБРОБУТ І СОЦІАЛЬНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В ПОВОЄННІ РОКИ

В складний час країни держава намагається виконувати соціально-економічні зобов'язання перед суспільством. Суттєве навантаження по реалізації виконання бюджетної політики бере на себе економіко-фінансовий сектор бізнесу в співпраці з органами влади. Виконання першочергових цілей сталого розвитку, де передбачається підвищення рівня життя населення та подолання бідності, також проявляється в економічному навантаженні та морально-етичних нормах кожної людини. Аналіз економічного добробуту та соціального благополуччя в єдиній концепції соціального капіталу, висвітлює основні напрями роботи держави, яка проявляються не тільки в соціальній допомозі та адресній підтримці, але і бажання кожного українця до самореалізації та ініціативи. Ланцюг взаємодії «держава-бізнес-суспільство», заснований на повазі і довірі, є основним драйвером розвитку, інноваційного прогресу у відновленні країни післявоєнного часу. Українське суспільство потребує уваги і допомоги в складний для країни час: підвищення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати, регулювання цінової політики та продовольчої безпеки, зменшення безробіття та рівня міграції, посилення напрямів реформування освіти та медицини, тощо. В статті висвітлюється розуміння та поділ соціально-економічного розвитку в двох напрямках, яке базується на економічному добробуті (об'єктивний економічний добробут, суб'єктивний економічний добробут та надуманий економічний добробут) та соціальному благополуччю (соціальне благополуччя суспільства та соціальне благополуччя особистості), запропоновано визначення та аналіз кваліфікаційних ознак цих понять. Об'єктивний економічний добробут є основною складовою економічного добробуту, який відповідає за рівень наявності першочергових товарів та послуг для населення і допомога держави в цьому напрямку вкрай необхідна. Оцінено результативність державних інституцій щодо прогнозів та конкретної допомоги і напрацювань малозабезпечених верств населення. Статистично-порівняльний аналіз динаміки споживчих цін під час війни дає надію на стабілізацію цінової політики та продовольчої безпеки. Продовольчий ринок є жорстким прожектором реального шляху соціально-економічного розвитку держави, що на основі купівельної спроможності відображає можливості населення, рівень задоволення необхідних потреб.

Ключові слова: **соціальне благополуччя, економічний добробут, соціальний капітал, об'єктивний економічний добробут, економіко-фінансове забезпечення, державні інституції, соціально-економічний розвиток, бюджетна політика.**

JEL Classification: A13; A14; M15; O35; D71.

Як цитувати: Рябініна, Н. О. (2024). Економічний добробут і соціальне благополуччя населення України в повоєнні роки. *Соціальна економіка*, 67, 60-71. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-67-06>

In cites: Riabinina, N. (2024). Economic welfare and social well-being of the population of Ukraine in the postwar years. *Social Economics*, 67, 60-71. doi: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2024-67-06> (In Ukrainian)

Вступ. Об'єктом дослідження є аналіз соціально-економічних складових сучасного розвитку – економічний добробут і соціальне благополуччя, де головне місце займає людина її місце і роль в суспільстві. В наукових

працях часто зустрічається використання поняття «добробут» та «благополуччя» в єдиній концепції. Розмежування двох понять дає поштовх для детального вивчення соціального та економічного буття людини: економічний

добробут (підвищення матеріального забезпечення та покращення життєвого рівня) та соціальне благополуччя (внутрішній стан людини, самореалізація, зовнішня активізація, розуміння, довіра, тощо). Індивідуальний погляд на особистість на основі міждисциплінарних досліджень потребує подальшого обговорення, як в науковому колі, так і за його межами, тому що він торкається питання існування нації. Предметом дослідження є визначення характерних ознак об'єктивного економічного добробуту населення, який є, основним базовим елементом (товари та послуги першої необхідності), та аналіз ролі та допомоги держави.

Впродовж трьох десятиліть незалежності України розвиток соціально-економічних процесів в суспільстві зазнавав трансформацій та інтенсивних реформувань, які потребували переосмислення концепції соціального капіталу, що відповідає за економічний добробут та соціальне благополуччя. Треба визнати, що розмежування понять «економічний добробут» та «соціальне благополуччя» дозволить розширити межі дослідження вивчення людського потенціалу, а класифікаційна ознака економічного добробуту - об'єктивний економічний добробут, який відповідає за наявність та використання першочергових товарів та послуг дадуть можливість оцінити життєвий рівень населення. Треба зауважити, що держава проводить збалансовану політику, щодо підтримки і допомоги населенню, особливо незахищених верств, необхідним для підняття рівня життя та подолання бідності. Закони України «Про Державний бюджет», «Про прожитковий мінімум», «Про продовольчу безпеку» затверджують систематизацію та регулювання дій з боку держави, що дає людям гарантії стабільності. Аналіз динаміки споживчих цін дає можливість прогнозування у довгостроковій перспективі позитивної динаміки розвитку економіко-фінансового добробуту та соціального благополуччя українців.

Мета статті полягає у визначенні та розкритті відмінностей понять «соціальне благополуччя» та «економічний добробут». На основі класифікаційних ознак економічного добробуту, при відокремленні об'єктивного економічного добробуту, який відповідає за рівень спроможності мати необхідні товари та послуги, висвітлити значення об'єктивного економічного добробуту в системі соціально-економічного розвитку держави та проаналізувати кроки допомоги держави в цьому напрямку.

Огляд літератури. Наукова література в останні часи звертає особливу увагу на роль та значення людини, його соціального капіталу, який досліджують зарубіжними та українськими вченими. Темі соціально-економіч-

ного розвитку України. а саме соціальному капіталу, приділяють увагу і українські вчені: В. Гурочкіна (Гурочкіна, 2021), В. Джеджула (Джеджула, 2022), І. Єпіфанова, А. Тельнов, С. Решміділова, Л. Скоробогата, в соціально-економічному розвитку держави. Основними мотивами аналізу є розуміння фундаментального визначення теоретико-методологічних платформ вивчення самої людини, соціального та економічного стану, яке висвітлюється в наукових працях: Т. Павлюк, обґрунтовує сутність, структуру, динаміка матеріального добробуту (Павлюк, 2022), О. Махонюк, досліджує вплив військових дій на макроекономічні показники та життєвий рівень населення (Махонюк, 2023), А. Харитинський розглядає теоретичні моделі суб'єктивного благополуччя особистості (Харитинський, 2022), О. Вартанова, І. Маляренко представляють моделі та порівняльний аналіз благополуччя (Вартанова & Маляренко, 2023), О. Войтенко проводить порівняльний аналіз існуючих висловлень, щодо поняття «благополуччя» (Войтенко, 2023), М. Вдовин, Л. Зомчак, Т. Міщук присвячують статтю проблемам оцінювання та аналізу добробуту українців (Вдовин, Зомчак, & Міщук, 2022). Різноманітність інтерпретацій поняття «соціальне благополуччя» та «економічний добробут», їх порівняння та відмінності несуть неясність і розмитість подальшого глибинного дослідження і практичного застосування. Рівень економічного добробуту та соціальне благополуччя теми актуальні і дискусійні, тому наукова спільнота виносить на обговорення багатовекторні питання соціально-економічного напрямку, як в українському науковому просторі, так і на рівні зарубіжних платформ: О. А. Мельниченко, розглядає роль держави в підвищенні рівня добробуту населення (Мельниченко, 2015), З. М. Хитра, О. А. Романенко, дають методико-практичні рекомендації для подання матеріалу і бази знань про добробут (Хитра & Романенко, 2022), С. А. Дращиця проводить аналіз добробуту населення України (Дращиця, 2022). Українські науковці В. В. М'ясоєдов, В. А. Огнев, І. А. Чухно, Н. М. Мартиненко активно досліджують соціальне благополуччя та його роль в системі громадського здоров'я (М'ясоєдов, Огнев, Чухно, Мартиненко, 2019), Л. Березовська представляє результати теоретико-імпіричного дослідження впливу соціальних комунікацій на благополуччя особистості (Березовська, 2020), М. Бачинська піднімає питання розвитку підростаючої особистості у військовому сьогоденні (Бачинська, 2022), В. Омелянська, І. Дідюк, В. Левченко, Л. Полтавець розглядають благополуччя з точки зору психологічного напрямку (Омелянська, 2021), (Дідюк, Левченко, & Полтавець, 2023), О. Козир, В. Філіппова розглядають благопо-

луччя, як складову в системі публічного управління (Козир & Філіппова, 2023), а О. М. Кириленко вивчає благополуччя людей, як об'єкт соціологічних досліджень (Кириленко, 2016). Окремо виділивши об'єктивний економічний добробут не можна не розглянути наукові праці О. В. Коваленко, О. В. Бокій «Стратегічні напрями продовольчого забезпечення населення в умовах повоєнного відновлення України», які висвітлюють аспекти теоретико-методологічних засад розвитку харчової промисловості (Коваленко & Бокій, 2023).

Зарубіжні дослідники економічного добробуту, польський дослідник Висоцькій І. пропонує модифікацію економічного добробуту (Wysocki, 2023), С. Мішра вважає підвищення добробуту посиленням конкуренції, зростання виробництва та контроль за цінами (Mishra, 2024), дослідники з Великобританії С. Босуорт та Д. Сноуер працюють над моделюванням наслідків соціальної фрагментації для економічного добробуту на основі новітніх технологій (Bosworth & Snower, 2023), Й. Берман та Ф. Бургіньон вивчають добробут на базі вимірювання бідності (Berman & Bourguignon, 2023), М. С. Хуссен, М. А. Мохамед аналізують вплив фінансової інклюзії на економічний добробут (Hussen & Mohamed, 2023), А. Селіко та М. Роде демонструють економічну ефективність загального добробуту (Celico & Rode, 2023), К. Мослер проводив порівняння нерівності та добробуту (Mosler, 2022), та дослідники соціального благополуччя, М. Ледич, І. Рубіл, І. Урбан розробили структуру для аналізу втрати соціального благополуччя через оподаткування (Ledic, Rubil, & Urban, 2022), Х. Алвес, К. Коуто, Х. К. Коельо аналізують зовнішню допомогу загального благополуччя (Alves, Couto, & Coelho, 2023), Ч. Ан побудована модель трансформації несоціальної функції до соціального благополуччя (An, 2023), К. Родрігес-Кастелан, Д. Вальдеррама вивчають вплив громадського транспорту на благополуччя людей (Pfütze, Rodríguez-Castelán, & Valderrama, 2023).

Тема соціального капіталу безпосередньо пов'язана з темою людського капіталу: Г. Беккер проводить теоретичний аналіз в інвестиції людського капіталу (Becker, 1962), Х. Аріас-Гонсалес досліджує взаємозв'язок між економічними, соціальними та екологічними вимірами соціальної відповідальності та рівнем знань (Arias-Gonzales, 2023), Л. Джангрегоріо спрямував дослідження на вивчення переходів збалансованої системи соціального забезпечення (Giangregorio, 2022).

Державна допомога населенню надається згідно з затвердженими нормами та правилами, а нормативно-правовою основою забезпечення добробуту та благополуччя є Закон України «Про Державний бюджет Укра-

їни на 2024 рік», Закон України «Про прожитковий мінімум», Закон України «Про продовольчу безпеку». Статистично-порівняльні показники та динаміки ціноутворення запозичуються з матеріалів та даних Бюджету на 2024 рік, Бюджетної декларації на 2022-2024 роки, показників Державного бюджету на 2025-2026 роки, індексів прожиткового мінімуму, тощо.

Методологія дослідження. В статті розкриваються методологічні базиси визначення та порівняння, формування і етапи розвитку економічного добробуту та соціального благополуччя, які лежать в основі соціально-економічного розвитку держави. Окрема увага приділяється об'єктивному економічному добробуту, який на основі практичних і дедуктивних методів розкриває особливості та переваги економічної концепції. Розглянутий статистично-порівняльний аналіз на основі бюджетних показників дає можливість прогнозування економіко-фінансової сфери та соціальної спроможності держави виконувати свої зобов'язання перед суспільством.

Основні результати. Стратегія розвитку української економіки, в довгостроковій перспективі, націлена на євроінтеграцію і посилення позицій на світовому ринку, тому Уряд України прикладає зусилля на збалансоване відновлення країни у руслі спільного міжнародного партнерства. Використання технологічних інновацій, розширення виробництва, зміцнення соціального капіталу дають нові можливості, що сприяють підвищенню життєвого рівня населення та зростанню економічного добробуту і соціального благополуччя.

Добробут і благополуччя. Ці слова все частіше входять до нашого спілкування. Ми, інколи не замислюємося, над різницею цих, начебто, однакових за змістом і дією словами. Самі поняття «добробут» та «благополуччя» пов'язані один з одним фундаментальністю економічної основи, але на нашу думку, з часом стають більш міждисциплінарними. Розберемо кожне поняття окремо.

Добробут. Добробут має економічний напрямок: забезпечення людини самим необхідним та першочерговим для життя, рівень продуктивності, виробничі відносини, багатовекторні показники рівня життя людей, економічні можливості, тощо. Можна виділити окремі характеристики добробуту: особистий добробут (якість життя та рівень потреб людини), сімейний (родинний) добробут (дохід сім'ї, підприємливість, значення грошей, сімейний бюджет та економія, заощадження та ставлення до особистого і чужого майна, економія), суспільний добробут (суспільна економічна допомога та урахування потреб людей, волонтерство, державна підтримка). Показником економічного добробуту можна розглянути на прикладі звичайної

сім'ї, де розподіл грошових сімейних доходів та витрат складають сімейний бюджет.

Слово «добробут» можна розділити на добро («сукупність належних кому-небудь речей, предметів, цінностей і т. ін.; майно») (Словник української мови 1971)¹, та буття («сукупність умов матеріального життя суспільства»), (Словник української мови 1970)².

Економічний добробут – це умови життя, які створює собі сама людина для самореалізації і саморозвитку, покращуючи життєвий рівень і підвищуючи матеріальне забезпечення. Стабільний економічний добробут та постійне його зростання дає можливість плануванню та виконання планів на майбутнє.

Економічний добробут кожен сприймає по-різному, але можна виділити окремі три напрями, які себе характеризують і взаємодоповнюють.

Об'єктивний економічний добробут дуже важливий, тому що він відповідає за матеріальні блага першочергового, необхідного для існування і життя значення (їжа, житло, взуття, ліки). Навіть незначне невиконання об'єктивного економічного добробуту руйнує баланс та стабільність життєвого укладу людини.

Суб'єктивний економічний добробут – помічник зручності, до якого ми всі звикли, але не першої необхідності (побутова техніка, транспортний засіб, ІКТ, телефон).

Надуманий економічний добробут – мрійний, недосяжний, одиничний добробут, який спостерігається частіше в містах (елітне житло, предмети розкоші, коштовності, дорогі медичні процедури, тощо), пересічний грома-

дянин може прожити без цих перебільшень.

Благополуччя. До благополуччя відносяться соціальні реалізації, спокій і впевненість, життя в злагоді самім з собою, лад в сім'ї та близькими, розвиток осмисленого життя та незламної стійкості проти життєвих негараздів, внутрішня самореалізація та зовнішня активізація. Благополуччя є соціальним, тому що сприяє постійній спрямованості, розвитку і вдосконалюванню, та не носить матеріальне підґрунття.

Благополуччя – соціальна цінність, активність і задоволеність суспільства, яка складається від високих морально-етичних, духовно-культурних і національних норм, направлених на багатовекторне, повноцінне і різноманітне життя та розвиток.

В соціальному благополуччі можна виділити дві основні класифікації: суспільне благополуччя (ідентичність, відчуття національної гордості і приналежності до країни чи міста) та благополуччя особистості (кар'єрний ріст, позитивні відносини і взаємозв'язки, цілеспрямованість, довіра, співпраця, самореалізація).

При об'єднанні двох напрямів, при високому рівні довіри, можливостей і перспектив можна стверджувати, що економічний добробут та соціальне благополуччя є основою щасливого суспільства. У пошуках інтелектуального знання, економічної задоволеності ми інколи нехтуємо пошуком щастя і тому в останні роки поширюється інтерес до нової багатовекторної науки про щастя – соціальний капітал (рис.1).

Таблиця 1. «Добробут»
Table 1. Welfare

№	Джерело	Поняття
1	Словопедія	Добробут - це процвітання, удача та успішний соціальний статус ³ .
2	Мельниченко О.	Добробут – це необхідний обсяг благ, який здатен задовольнити зростаючі потреби. (Мельниченко, 2015)
3	Хитра З. Романенко О.	Добробут — це ступінь задоволення потреб людини. Він характеризує забезпеченість людини або спільноти (сім'ї, родини, громадян країни) необхідними матеріальними й духовними благами або цінностями. Добробут буває особистим, родинним і суспільним. Усі види добробуту взаємопов'язані й визначають якість життя. (Хитра & Романенко, 2022)
4	Дражниця С.	Добробут визначається як фінансове забезпечення населення матеріальними і нематеріальними благами. (Дражниця, 2015).

Джерело: створено автором на підставі аналізу наукової літератури

¹ Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1080) : в 11 томах. 1971. Т. 2. С. 323.

² Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1080) : в 11 томах. 1970. Т. 1. С. 266.

³Добробут. Універсальний словник-енциклопедія. 4-те вид. К. : Тека, 2006. URL: <http://slovopectia.org.ua/29/53396/10365.html> (дата звернення: 20.01.2024).

Таблиця 2. «Благополуччя»
Table 2. Well-being

№	Джерело	Поняття
1	Психологічна енциклопедія	Благополуччя - це поняття, яке не можна оцінити грошима. Воно охоплює гармонію в усіх сферах життя людини, включаючи фізичну, емоційну, соціальну та психологічну ¹ .
2	М'ясоєдов В.В., Огнев В.А., Чухно І.А., Мартиненко Н.М	Нині соціальне благополуччя розглядається як одна з найвищих соціальних цінностей, з якою пов'язані життєво важливі інтереси людства, потенціал його розвитку та задоволеність населення власним життям. (М'ясоєдов, Огнев, Чухно, & Мартиненко, 2019)
3	Кириленко О.М.	Розуміння сутності та змісту соціального благополуччя пов'язується з таким розвитком суспільства, при якому задовольняються вітальні, соціальні і духовні потреби людей, максимально ефективно використовуються ресурси та блага суспільства, створюються сприятливі умови для повноцінного життя і всебічного розвитку кожної людини. (Кириленко, 2016)
4	Дінер Е.	Благополуччя - це науковий термін для щастя та задоволення життям - мислення та відчуття, що ваше життя йде добре, а не погано (Дінер, 2022).

Джерело: створено автором на підставі аналізу наукової літератури

Багатовекторність концепції соціального капіталу базується на: структурний вимір («динамічні процеси розвитку цифрового середовища, яке сприяє взаємодії та формує соціальні мережеві зв'язки») (Джеджула, 2022), когнітивний вимір (людські можливості «пізнати і розкрити себе у повній мірі, здібність приймати правильне рішення й реалізувати свій соціальний капітал») (Туленгій, 2022), реляційний вимір (довіра, взаємоповага, є «продуктивною силою стимулювання та впливу на кінцеві результати роботи у вигляді доданої вартості продукту, товарів та послуг»). (Гурочкіна & Решмідлова, 2021).

Концепція соціального капіталу, як най-

вищий шабель розвитку полягає у виконанні цілей сталого розвитку країни, спрямованих на покращення рівня та життя людей і є невід'ємним механізмом українського суспільства, перспектива удосконалення якого полягає в постійному науково-практичному пошуку нових відповідей сучасності: соціально-економічний розвиток, нормативно-правове виконання, захищеність і довіра, що є базою основою економічного добробуту та соціального благополуччя. Розмежування економічного добробуту та соціального благополуччя дають можливість зосередитись на окремих економічних та соціальних напрямках розвитку.

Рис. 1. Економічний добробут та соціальне благополуччя
Fig. 1. Economic welfare and social well-being

¹ Український психологічний ХАБ. Благополуччя. Психологічна енциклопедія. 2022. URL: <http://www.psykholoh.com> (дата звернення: 20.01.2024).

Тема саме об'єктивного економічного добробуту в Україні, який відповідає за першочергові, необхідні напрями існування, на сьогодні стратегічна і актуальна, тому що торкається всіх верств населення. Сьогодні на Україні іде війна, кожна українська сім'я зазнала втрат: втрата близьких, зруйновані домівки, вимушене переселення, тощо, тому підтримка та допомога держави вкрай важлива. Продовольча криза та соціальна неспроможність несе в собі не тільки голод та бідність, відчай та злобу, соціально-економічна нестабільність переважає свідомість, поведінкові пріоритети та перспективність майбутнього.

Динаміка економічного розвитку 2022-2023 років залежить від активізації і тривалості військових дій, а зниження бойової агресії зменшує загрози і ризики соціально-економічного розвитку та підвищує жвавість ефективної економіко-фінансової спроможності.

Базуючись на положеннях Національної економічної стратегії на період до 2023 року, на Цілях сталого розвитку, програм співпраці міжнародних громад та організацій дають можливість прогнозування важливих етапів розвитку країни на 2024 рік та обережні припущення сприятливому розвитку держави Міністерства економіки України на 2025-2026 роки (табл. 3). ВВП (номінальний) має тенденції до зростання, а за прогнозами, в порівнянні з 2022 роком, вже у 2026 році може

збільшитися майже в два рази, що дає надію на розвиток і відновлення післявоєнного часу.

Аналіз основних показників соціально-економічного розвитку України свідчить про поступове вирівнювання і зниження, у перспективі споживчих цін (128,4% – на початок війни у 2022 році до 105,7% на 2024 рік) та цін виробника (132,2% – на 2022 рік і 106,2% на 2024). Після різкого падіння ВВП (28,8%) в 2022 році, ми спостерігаємо систематизацію та поступове зростання ВВП України в 2023 році на 5-5,5%, хоча рівень 2021 року економіка країни ще не досягла (табл. 4).

Призупинення та поступове відновлення соціально-економічного зростання привело до значних коливань ВВП у 2022 році з середнім показником -28,45%. За результатами 2023 року спостерігалось коливання на початку року і систематизація та регулювання на друге півріччя з середнім показником 5,7%. За прогнозами Мінекономіки сприятливий інвестиційний клімат зросте майже на 30%, що дасть прогноз на 2024 рік, ВВП зростатиме на 4,6%, який сприятиме розвитку соціально-економічних напрямів держави (табл. 5).

Рівень безробіття працездатного населення (15-70 років) починає спадати, що не може радувати (18,8% у 2022 році до 13,4% на 2024 рік), поповнюючи ряди зайнятості в економічній сфері (13% – 2024 рік), хоча ще спостерігається великий відсоток неформально зайнятого населення (21,7% у 2023 році).

Таблиця 3. Показники соціально-економічного розвитку України на 2022- 2026 роки
Table 3. Indicators of socio-economic development of Ukraine in 2022-2026

№	Показники	2022 р. Звіт	2023 р.	2024 р.	Прогноз Міністерства економіки України		
					2024 р.	2025 р.	2026 р.
1	ВВП (номінальний), млрд грн	5191,0	6279,3	6651,0	7824,8	9209,4	10654,0
2	Індекс споживчих цін, середній річний, %	128,4	116,0	105,7	113,8	109,8	106,2
3	Індекс цін виробника, %	132,2	119,4	106,2	112,5	108,6	107,1
4	Сальдо торговельного балансу (на основі платіжного балансу), млн доларів США	-25622	-15293	-34130	-24821	-22559	-20063
5	Мінімальна зарплата, грн	6500, 6700 (01.10.22)	7100 (+17%)	1.01.24.-7100 1.04.24-8000	*	*	*

Джерело: створено автором за даними Державної служби статистики України¹, Бюджетної декларації на 2022-2024 роки,² Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік»³, Показників Державного бюджету на 2025-2026 роки⁴

¹ Статистична інформація. Макроекономічна статистика. 2024. Державна служба статистики України : веб-сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.01.2024).

² Бюджетна декларація на 2022-2024 роки. Державна політика у сфері соціального захисту. Прожитковий мінімум. 2022р. с. 21. <https://mof.gov.ua/storage/files/B8.pdf> (дата звернення: 20.01.2024).

³ Про Державний бюджет України на 2024 рік : Закон України від 09.11.2023 р. № 3460-IX. Міністерство фінансів України. 2023.р. https://mof.gov.ua/storage/files/1_%D0%94%D0%91%D0%A3_2024.pdf (дата звернення: 20.01.2024).

⁴ Показники Державного бюджету на 2025-2026 роки. Бюджет 2024 р. Міністерство фінансів України : веб-сайт. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_of_2024-698 (дата звернення: 20.01.2024).

Таблиця 4. Динаміка росту ВВП України на 2022-2025 роки, %
Table 4. Dynamics of Ukraine's GDP growth for 2022-2025, %

№	Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2024 р.	2025 р.
					Прогноз Національного банку України	
1	I квартал (%)	- 2,3	-14,9	-10,5	5,4	4,8
2	II квартал (%)	6,2	-30,6	19,5	3,5	5,6
3	III квартал (%)	2,9	-36,9	9,3	2,2	6,3
4	IV квартал (%)	6,3	-31,4	4,5	3,8	7

Джерело: створено за даними Державної служби статистики, Національного банку України¹.

Ми спостерігаємо поступове зростання мінімальної зарплати для населення, яка на початок війни (02.2022 року) складала 6500 грн, на кінець 2023 року вона збільшилася на 17%, а в Бюджеті України на 2024 рік закладено з 01.01.2024 р. – 7100 грн, з 01.04.2024 р. – 8000 грн. Середньомісячна заробітна плата працівників в порівнянні з 2022 роком (14847 грн) може збільшитися в 2024 році (21852 грн) на 67%. Держава намагається рівномірно розподіляти бюджетні кошти для населення, але прожитковий мінімум має низький рівень. (табл. 6). **«Прожитковий мінімум»** – це вартісна оцінка споживчого кошика, що містить мінімальні набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, необхідних для збереження здоров'я людини і забезпечення її життєдіяльності. Чільні положення, що визначають порядок формування споживчого кошика і використання прожиткового мінімуму, встановлені

Законом України «Про прожитковий мінімум» (Закон України 1999)². Повільне зростання мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму для населення, які закладені на перспективу в Бюджеті України 2024 року, на жаль не можуть задовольнити повноцінне та якісне харчування.

«Стаття 9. Установити, що у 2024 році рівень забезпечення прожиткового мінімуму для призначення допомоги відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення становить: для працездатних осіб – 55 відсотків; для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю – 100 відсотків; для дітей – 140 відсотків відповідного прожиткового мінімуму» (Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» 2023)³.

Таблиця 5. Видатки Державного бюджету на соціально-економічні напрямки у 2022-2026 році

Table 5. State Budget Expenditures on Socio-Economic Areas in 2022-2026

№	Показники досягнення цілі	2022 р. Звіт	2023 р.	2024 р. План	2025 р. Прогноз	2026 р. Прогноз
1	Рівень безробіття працездатного населення (%)	18,4	18,8	13,4	11,5	10,8
2	Кількість зайнятих економічною діяльністю у віці 15-70 років (млн. осіб)	*	12,4	13,0	13,7	14,0
3	Середньомісячна заробітна плата працівників	14847,0	18188,0	21852	25645	29625
4	Неформальне зайняте населення, відсотків від робочої сили (%)		21,7	16,7	16,2	15,9
5	Одноразова грошова допомога особам I-III групи інвалідності внаслідок війни (осіб)	*	308	297	279	285
6	Відшкодування вартості за лікарські засоби	3638359	3980988	5032796	6237214	7125061
7	Падання медичних послуг з проведенням інструментальних досліджень	588488	733752	961056	989136	1002516

Джерело: створено за даними Бюджету 2024 року. Граничні показники⁴

¹ Інфляція залишиться помірною, а економіка і далі відновлюватиметься – Інфляційний звіт НБУ. 2023. *Національний банк України*: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiya-zalishitsya-pomirnoyu-a-ekonomika-i-dali-vidnovlyuvatimetsya--inflyatsiyniy-zvit-nbu> (дата звернення: 20.01.2024).

² Про прожитковий мінімум : Закон України № 966-XIV від 15.07.1999. Міністерство фінансів. Індекси. Прожитковий мінімум. 2024 р. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/wagemin/> (дата звернення: 20.01.2024).

³ Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 09.11.2023 р. № 3460-IX. Міністерство фінансів України. 2023.р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/1_%D0%94%D0%91%D0%A3_2024.pdf (дата звернення: 20.01.2024).

⁴ Бюджет 2024 року. Граничні показники видатків та надання кредитів державного бюджету і цілі державної політики у відповідній сфері діяльності та показники їх досягнення у 2022-2026 роках. Міністерство фінансів України. 2023. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/_%D0%93%D1%88_2025-2026.pdf (дата звернення: 20.01.2024).

Таблиця 6. Прожитковий мінімум в Україні за 2022-2024 роки, грн
Table 6. Cost of living in Ukraine for 2022-2024, UAH

№	Період	Показник прожиткового мінімуму	Діти до 6 років	Діти 6-18 років	Працездатне населення	Втрата працездатності	Динаміка змін прожиткового мінімуму (абсолютні та процентні дані)
1	01.01.2022-30.06.2022	2393	2100	2618	2481	1934	0 / 0%
2	01.07.2022-30.11.2022	2508	2201	2744	2600	2027	+115 / +4,8%
3	01.12.2022-31.12.2023	2589	2272	2833	2684	2093	+81 / +3,2%
4	01.01.2024-	2920	2563	3196	3028	2361	+331 / +12,8%
Прогноз							
5	01.07.2024-01.12.2024	2972	2609	3253	3082	2403	

Джерело: створено автором за даними Міністерство фінансів. Індекси. Прожитковий мінімум. 2024 р.¹. Бюджетна декларація на 2022-2024 роки.

Забезпечення стабільного розвитку харчової індустрії, одна із першочергових задач держави, вирішуючи стратегічні напрями, «містять наступні складові: – виявлення шляхів запобігання та попередження зовнішніх ризиків та викликів, – оцінка та моніторинг стану виробничої, сировинної бази та потреби у продовольстві, інституційна підтримка продовольчого забезпечення, – відновлення та інноваційний розвиток інфраструктурної, виробничої, сировинної бази та логістики підприємств продовольчого сек-

тора, – продовольча підтримка та підвищення купівельної спроможності населення, – виконання основних положень Угоди про Асоціацію з ЄС» (Коваленко & Бокій, 2023). Аналізуючи динаміку середніх цін на харчові продукти (табл. 7), у порівнянні з 2022-2024 роками ми спостерігаємо поступове підвищення цін з березня 2022 року (зростання +5-10%), яке продовжилося до 2023 року, пристосовуючи економіко-фінансову сферу і споживача до реалій військового часу.

Таблиця 7. Динаміка середніх цін на харчові продукти в Україні за 2022-2024 рік, грн/кг

Table 7. Dynamics of average food prices in Ukraine for 2022-2024, UAH/kg

№	Харчові продукти	01.01.2022	01.03.2022	01.01.2023	01.01.2024
1	2	3	4	5	6
1	Хліб пшеничний з борошна в\г	33,61	36,20	41,12	43,43
2	Хліб пшеничний з борошна. I гат.	27,11	29,50	34,20	36,02
3	Хліб житньо-пшеничний	29,73	32,28	35,06	36,80
4	Батон	18,10	18,93	21,83	22,96
5	Макарони з м'яких сортів пшениці	24,95	26,85	31,78	29,79
6	Борошно пшеничне	15,48	16,81	16,85	15,85
7	Крупи манні	18,85	20,07	21,67	21,29
8	Крупи ячні	16,41	18,30	17,47	15,92
9	Крупи пшеничні	17,42	19,02	17,96	17,04
10	Крупи гречані	47,61	54,22	68,87	30,46
11	Пшоно	18,74	21,48	26,08	26,59
12	Рис	29,30	33,12	59,57	51,36
13	Яловичина	195,61	221,45	204,95	243,64
14	Свинина	123,95	130,60	167,79	193,60
15	Птиця (тушка)	73,52	76,19	82,45	90,25
16	Філе куряче	122,65	127,65	139,65	160,74
17	Ковбаси варені першого гатунку	124,41	130,85	157,84	171,55
18	Риба морожена	103,70	114,47	156,31	160,63
19	Молоко пастеризоване жирн. 2.6%, (1000)	28,93	30,53	35,24	37,69
20	Сири м'які жирні	133,60	144,60	162,98	176,76
21	Сметана 15% жирн. (кг)	75,12	80,75	96,50	104,27
22	Яйца	35,46	34,26	63,12	56,18
23	Масло вершкове (200 г)	52,17	56,41	66,64	74,09

¹ Індекси. Прожитковий мінімум. 2024 р. Міністерство фінансів : веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/wagemin/> (дата звернення: 20.01.2024).

Продовження таблиці 7 / Continuation of Table 7

1	2	3	4	5	6
24	Олія соняшникова (л)	61,05	65,49	70,29	59,18
25	Сало	104,74	116,39	171,06	173,40
26	Яблука	12,78	14,28	15,70	20,49
27	Картопля	9,29	11,70	9,40	15,13
28	Цибуля ріпчаста	13,93	19,42	32,08	15,09
29	Горілка	94,96	96,04	117,33	118,30
30	Цукор	27,11	28,90	35,27	33,29

Джерело: створено автором за даними Міністерства економіки України¹ та Міністерства фінансів України²

На 01.2024 року ми бачимо зростання середніх цін, у порівнянні з початком 2022 року, на 20-25-30%: хліб пшеничний (з 33,61 грн до 43,43 грн), яловичина (з 195,61 грн до 243,64 грн), птиця (з 73,52 грн до 90,25 грн), молоко (з 28,93 грн до 37,68 грн), картопля (з 9,29 грн до 15,13 грн), горілка (з 94,96 грн до 118,30 грн).

Підвищення цін більше 40% торкнулися переважно харчових продуктів м'ясо-молочного напрямку: свинина (123,95 грн до 193,60 грн), філе куряче (122,65 грн до 160,74 грн), ковбаси варені (124,41 грн до 171,55 грн), риба морожена (103,70 грн до 160,63 грн), сири м'які (133,60 грн до 176,76 грн), сметана (75,12 грн до 104,27 грн), масло вершкове (52,17 грн до 74,09 грн), сало (104,74 грн до 173,40 грн). Нестабільне цінове утворення відбувалося в виробництві яєць, різкі коливання на продукцію супроводжувалося з 2022 року по 2024 рік (35,46 грн до 56,18 грн). За часи військового стану є ціни на продукти, які залишилися на рівні довоєнного часу: борошно-круп'яні харчові продукти та олійні вироби.

Середня вартість мінімального набору базового продуктового кошику (хліб, молоко, овочі і фрукти, гречка і рис, куряче філе і цукор) у 2023 році зросла у 1,5 разів і складає 430-450 грн., де куряче філе складає більшу частку розходів (35% від всієї вартості). Причиною поступового зростання споживчих цін на сільськогосподарські продукти називають

збільшення собівартості виробництва та зростання витрат на зберігання та логістику.

Висновок. Аналіз та вивчення окремих понять «економічний добробут» та «соціальне благополуччя» дає можливість розмежування економічної та соціальної складової розвитку людини. Економічний добробут відповідає за економічний стан людини, сім'ї, суспільства, соціальне благополуччя має морально-етичний напрям. Поєднання та реалізацію двох понять в єдину концепцію соціального капіталу дає можливість ствердження про щастя. На сьогоднішній день саме рівень об'єктивного економічного добробуту, який відповідає за першочергові товари і послуги для населення та забезпечення предметами і продуктами першої необхідності, відповідає за економічний рівень життя людини, який неможливо визначити і реалізувати без допомоги держави. Державою проводиться комплекс дій, які сприятимуть забезпеченню зростання життєвого рівня українців: регулювання та систематизація соціально-економічного розвитку, динаміка росту ВВП, виконання видатків Державного бюджету України на соціально-економічні напрями, збільшення прожиткового мінімуму та контроль середніх цін на харчові продукти, тощо. Під час військових дій всі учасники процесу «суспільство-державо-бізнес» повинні мати свою стратегічну спрямованість, але єдина ціль – відновлення та розвиток держави, зростання життєвого рівня українців має бути в пріоритеті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Павлюк Т. Матеріальний добробут, його структура та динаміка. Фінансовий простір. 2022. № 2(46). DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.2\(46\).2022.304041](https://doi.org/10.18371/fp.2(46).2022.304041)
2. Махонюк О. Нові виклики соціальної вразливості населення України в умовах війни. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2023. № 2 (316). С. 206-212. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-33>
3. Харитинський А. Теоретична модель суб'єктивного благополуччя особистості. Вісник Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. 2022. Вип. 6. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-70-6-190-197>
4. Вартанова О. В.Б. Маляренко І. С. Моделі забезпечення благополуччя персоналу підприємства. Економіка та управління підприємствами. Інфраструктура ринку. 2023. Вип. 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct75-14>
5. Войтенко О. Професійне благополуччя: зміст поняття та його ключові структурні компоненти. Вісник Національного університету оборони України. 2023. Вип. 73(3). С. 57-64. DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2023-73-3-57-64>

¹ Уряд забезпечить стабільну роботу виробників харчових продуктів під час війни. 27 лютого 2022 рік. Урядовий портал. Міністерство економіки України : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-zabezpechit-stabilnu-robotu-virobnikiv-harchovih-produktiv-pid-chas-vijni> (дата звернення: 20.01.2024).

² Там само.

6. Вдовин М., Зомчак А., Мішук Т. Аналітика сучасного стану добробуту населення України. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-77>
7. Березовська А. Вплив соціальних мереж на психологічне благополуччя особистості. *Вісник Національного університету оборони України*. 2020. Вип. 2 (55). DOI: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2020-55-2-28-36>
8. Бачинська М. Психолого-педагогічні механізми ментального відновлення підростаючої особистості в аспекті соціальних подій військового сьогодення. *Наукова перспектива. Актуальні питання у сучасній науці*. 2022. № 2(2). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2022-2\(2\)-521-531](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2022-2(2)-521-531)
9. Омелянська В. І. Концептуальний аналіз психологічного благополуччя. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Вип. 1. С. 22-26. DOI: <https://doi.org/10.32782/psu-visnyk/2021.1.5>
10. Дідюк І., Левченко В., Полтавець А. Економіко-правові аспекти психологічної реабілітації сімей з дітьми в умовах воєнного стану. *Наукові перспективи*. 2023. № 1 (31). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-1\(31\)-448-461](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-1(31)-448-461)
11. Козир О., Філішова В. Складові системи публічного управління соціальним розвитком міста. *Вестник Херсонського національного технічного університету. Публічне управління та адміністрування*. 2023. № 3 (86). DOI: <https://doi.org/10.35554/kntu2078-4481/2023/3/20>
12. Мельниченко О.А. Генеза поглядів науковців на роль держави в підвищенні рівня добробуту населення. 2015. URL: <https://www.kbnara.kharkov.ua> (дата звернення: 15.01.2024).
13. Хитра З. М., Романенко О. А. Здоров'я, безпека та добробут. Підручник закладів загальної середньої освіти. Київ : УОВЦ «Оріон», 2022. 144 с.
14. Дращиця С. А. Добробут населення України: проблеми та шляхи їх вирішення. *Університетські наукові записки*. 2013. № 2. С. 303-309.
15. М'ясоєдов В. В., Огнев В. А., Чухно І. А., Мартиненко Н. М. Соціальне благополуччя та його роль в системі громадського здоров'я. *Громадське здоров'я в Україні : проблеми та способи їх вирішення: матеріали IV науково-практичної конференції ХДМУ*. Харків, 2019. С. 11-19. URL: <https://hero.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/26060/1/%D0%91%D0%BB%F.pdf> (дата звернення: 20.01.2024).
16. Кириленко О. М. Благополуччя людей як об'єкт соціологічних досліджень: феліцитарний підхід. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2016. № 3. С. 18-33.
17. Дінер Е. Щастя: наука про суб'єктивне благополуччя. Університет штату Юта, Університет Вірджинії. 2022. <https://nobarproject.com/> (дата звернення: 15.01.2024).
18. Джеджула В., Гурочкіна В., Єпіфанова І., Тельнов А. Нечіткі технології для моделювання соціального капіталу в економіці, що розвивається. *Транзакції WSEAS з бізнесу та економіки*. 2022. Т. 19. DOI: <https://doi.org/10.37394/23207.2022.19.80>
19. Тулентій Д., Лихузова Т., Рябініна Н. Пошук прихованих зв'язків між еволюцією бідності в країнах, що розвиваються та інформаційними технологіями. *Міжнародний журнал інноваційного та технологічного менеджменту*. 2022. DOI: <https://doi.org/10.1142/S0219877022500183>
20. Гурочкіна В., Решміділова С., Богатчик , Тельнов А., Скоробогата Л., Рябініна Н. Моделювання ефективності фінансового забезпечення розвитку соціального капіталу в умовах економічного розвитку. *Транзакції WSEAS з бізнесу та економіки*. 2021. Т. 17. DOI: <https://doi.org/10.37394/232015.2021.17.27>
21. Коваленко О. В., Бокій О. В. Стратегічні напрями продовольчого забезпечення населення в умовах повоєнного відновлення України. *Продовольчі ресурси*. 2023. Вип. 11(21). С. 213-222. DOI: <https://doi.org/10.31073/foodresources2023-21-21>
22. Wysocki I. Justice vis à vis welfare: how Austrian welfare economics should fit in the Austro-libertarian framework. *Economia Politica Volume*. 2023. Vol. 40(3). P. 445-467. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40888-023-00301-2>
23. Mishra S. Entry, Market Structures and Welfare. *Journal of Economics*. 2024. Vol. 142. Pp. 267-276. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00712-024-00859-w>
24. Bosworth S. J., Snower D. J. *Technological advance, social fragmentation and welfare*. *Social Choice and Welfare*. 2023. Vol. 62. Pp. 197-232. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00355-023-01484-0>
25. Berman Y., Bourguignon F. On the social welfare interpretation of growth incidence curves. *The Journal of Economic Inequality*. 2023. Vol. 21(3). Pp. 1-19. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10888-023-09598-2>
26. Hussen M. S., Mohamed M. A. Impact of financial inclusion on household welfare in Ethiopia. *Future Business Journal*. 2023. Vol. 9(1). Pp. 1-12. DOI: <https://doi.org/10.1186/s43093-023-00243-y>
27. Celico A., Rode M. Can we all be Denmark? The role of civic attitudes in welfare state reforms. *Empirica*. 2024. Vol. 51. Pp. 87-125. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10663-023-09588-7>
28. Mosler K. Representative endowments and uniform Gini orderings of multi-attribute welfare. *The Journal of Economic Inequality*. 2022. Vol. 21(1):1-18. Pp. 233-250. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10888-022-09548-4>
29. Ledic M., Rubil I., Urban I. Tax progressivity and social welfare with a continuum of inequality views. *International Tax and Public Finance*. 2023. Vol. 30(3). Pp. 1266-1296. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10797-022-09752-y>
30. Alves J., Couto C., Coelho J. C. The Impact of Foreign Aid on Aggregate Welfare Measures: A Panel Data Analysis. *Journal of the Knowledge Economy*. 2023. Vol. 15. Pp. 1210-1230. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01119-w>
31. An Zh. A note on welfarist versus non-welfarist social welfare function. 2023. *International Tax and Public Finance*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10797-023-09790-0>
32. Pfitze T., Rodriguez-Castelán C., Valderrama D. Urban transport infrastructure and household welfare: evidence from Colombia. *Empirical Economics*. 2023. Vol. 65(3). Pp. 1409-1432. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00181-023-02385-y>
33. Becker G. S. Investment in Human Capital: A Theoretical Analysis. *Journal of Political Economy*. 1962. Vol. 70, Number 5, Part 2. DOI: <https://doi.org/10.1086/258724>
34. Arias-Gonzales J., Carlos J., Gavilán O. Technological Social Responsibility in University Professors. *Eurasian Journal of Educational Research*. 2023. Vol. 100. Pp. 104-118. DOI: <https://doi.org/10.14689/ejer.2022.100.008>
35. Giangregorio L. Welfare type and income inequality: an income source *International Tax and Public Finance*. 2022. Vol. 31. Pp. 367-403. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10797-022-09772-8>

Стаття надійшла до редакції 28.01.2024 р.

Стаття рекомендована до друку 13.03.2024 р.

Natalia Riabinina, PhD in Social and Behavioral Sciences, Senior Researcher, National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, 4A, Eugene Sverstyuk (Marina Raskova) str., Kyiv, 02002, Ukraine
 noriabinina@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8378-4485>

ECONOMIC WELFARE AND SOCIAL WELL-BEING OF THE POPULATION OF UKRAINE IN THE POSTWAR YEARS

Abstract. In difficult times of the country, the state is trying to fulfill its socio-economic obligations to society. A significant burden on the implementation of the budget policy is borne by the economic and financial sector of business in cooperation with the authorities. The implementation of the priority goals of sustainable development, which envisages improving the standard of living of the population and overcoming poverty, is also manifested in the economic burden and moral and ethical norms of each person. The analysis of economic well-being and social well-being in a single concept of social capital highlights the main directions of the state's work, which are manifested not only in social assistance and targeted support, but also in the desire of every Ukrainian for self-realization and initiative. The chain of interaction "state-business-society", based on respect and trust, is the main driver of development, innovative progress in the reconstruction of the post-war country. The chain of interaction "state-business-society", based on respect and trust, is the main driver of development, innovative progress and recovery of post-war countries. Ukrainian society needs attention and assistance in a difficult time for the country: raising the subsistence minimum and minimum wage, regulating pricing policy and food security, reducing unemployment and migration, strengthening the areas of education and healthcare reform, etc. The article highlights the understanding and division of socio-economic development in two directions, which is based on economic welfare (objective economic welfare, subjective economic welfare and contrived economic welfare) and social well-being (social well-being of society and social well-being of the individual), proposes a definition and analysis of the qualification features of these concepts. Objective economic welfare is the main component of economic welfare, which is responsible for the level of availability of priority goods and services for the population, and state assistance in this direction is extremely necessary. The effectiveness of state institutions in terms of forecasts and specific assistance and developments of low-income segments of the population is evaluated. Statistical and comparative analysis of the dynamics of consumer prices during the war gives hope for the stabilization of pricing policy and food security. The food market is a rigid project of the real path of socio-economic development of the state, which, on the basis of purchasing power, reflects the capabilities of the population, the level of satisfaction of the necessary needs.

Keywords: **Social Well-Being, Economic Well-Being, Social Capital, Objective Economic Welfare, Economic and Financial Support, State Institutions, Socio-Economic Development, Budgetary Policy.**

JEL Classification: A13; A14; M15; O35; D71.

REFERENCES

- Pavliuk, T. (2022). Material well-being, its structure and dynamics. *International Scientific and Practical Journal "Financial Space"*, 2(46). doi: [https://doi.org/10.18371/fp.2\(46\).2022.304041](https://doi.org/10.18371/fp.2(46).2022.304041). (in Ukrainian)
- Makhoniuk, O. (2023). New Challenges of Social Vulnerability of the Population of Ukraine in the Conditions of War. *Bulletin of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 2 (316), 206-212. doi: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-33> (in Ukrainian)
- Kharytynsky, A. (2022). Theoretical model of subjective well-being of personality. *Bulletin of the National Defense University of Ukraine named after Ivan Chernyakhovskiy*, 6. doi: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-70-6-190-197> (in Ukrainian)
- Vartanova, O. V., & Malyarenko, I. S. (2023). Models for ensuring the well-being of the company's personnel. *Economics and Management of Enterprises. Market infrastructure*, 75. doi: <https://doi.org/10.32782/infrastruct75-14> (in Ukrainian)
- Voitenko, O. (2023). Professional well-being: the content of the concept and its key structural components. *Bulletin of the National Defense University of Ukraine*, 73(3), 57-64. doi: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2023-73-3-57-64> (in Ukrainian)
- Vdovin, M., Zomchak, L., & Mishchuk, T. (2022). Analytics of the current state of well-being of the population of Ukraine. *Economy and Society*, 39. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-77> (in Ukrainian)
- Berezovska, L. (2020). Influence of social networks on the psychological well-being of the individual. *Bulletin of the National Defense University of Ukraine*, 2 (55). doi: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2020-55-2-28-36> (in Ukrainian)
- Bachynska, M. (2022). Psychological and Pedagogical Mechanisms of Mental Recovery of the Growing Personality in the Aspect of Social Events of the Military Present. *Scientific perspective. Topical Issues in Modern Science*, 2(2). doi: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2022-2\(2\)-521-531](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2022-2(2)-521-531) (in Ukrainian)
- Omelyanska, V. I. (2021). Conceptual analysis of psychological well-being. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Psychology*, 1, 22-26. doi: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.1.5> (in Ukrainian)

10. Didiuk, I., Levchenko, V., & Poltavets, L. (2023). Economic and Legal Aspects of Psychological Rehabilitation of Families with Children in the Conditions of Martial Law. *Scientific perspectives*, 1 (31). doi: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-1\(31\)-448-461](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-1(31)-448-461) (in Ukrainian)
11. Kozyr, O., & Filippova, V. (2023). Skladovi sistemi publichnoho upravlinnia sotsial'nym rozvytku misto "[Components of the system of public management of social development of the city]. *Bulletin of Kherson National Technical University. Public Management and Administration*, 3 (86). doi: <https://doi.org/10.35554/kntu2078-4481/2023/3/20> (in Ukrainian)
12. Melnychenko, O. A. (2015). Genesis of scientists' views on the role of the state in improving the level of well-being of the population. Retrieved from <https://www.kbnapa.kharkov.ua> (in Ukrainian)
13. Khytra, Z. M., & Romanenko, O. A. (2022). Health, safety and well-being. Textbook of general secondary education institutions. Kyiv: Orion Publishing House. (in Ukrainian)
14. Drazhnytsia, S. A. (2022). Dobrobut of the population of Ukraine: problems and ways to solve them. *University Scientific Notes*, 2, 303-309. (in Ukrainian)
15. Myasoyedov, V. V., Ognev, V. A., Chukhno, I. A., & Martynenko, N. M. (2019). Social well-being and its role in the public health system. *Public Health in Ukraine: Problems and Ways to Solve Them: Materials of the IV Scientific and Practical Conference of KSMU. Kharkiv. 2019. P. 11-19.* Retrieved from <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/26060/1/%D0%91%D0%BB%F.pdf> (in Ukrainian)
16. Kyrylenko, O. M. (2016). Well-being of people as an object of sociological research: a felicitarian approach. *Bulletin of the National University "Yaroslav the Wise Law Academy of Ukraine"*, 3, 18-33. (in Ukrainian)
17. Diener, E. (2022). Happiness: The Science of Subjective Well-Being. Last updated. University of Utah, University of Virginia. 2022. Retrieved from <https://nobaproject.com/>
18. Dzhdzhula, V., Gurochkina, V., Epifanova, I., & Telnov, A. (2022). Fuzzy Technologies for Modeling Social Capital in an Emerging Economy. *WSEAS Transactions on Business and Economics*, 19, 915-923 doi: <https://doi.org/10.37394/23207.2022.19> (in Ukrainian)
19. Tulenty, D., Likhovozova, T., & Riabinina, N. (2022). Searching for Hidden Connections between the Evolution of Poverty in Developing Countries and Information Technology. *International Journal of Innovation and Technology Management*, 19(06), 2250018. doi: <https://doi.org/10.1142/S0219877022500183> (in Ukrainian)
20. Hurochkina, V., Telnov, A., Reshmidilova, S., Bohatchyk, L., & Riabinina, N. (2021). Modeling effectiveness of financial support for the social capital development in economic emergence. *WSEAS Transactions on Environment and Development*, 17. doi: <https://doi.org/10.37394/232015.2021> (in Ukrainian)
21. Kovalenko, O. V., & Bokiv, O. V. (2023). Strategic directions of food supply of the population in the context of post-war reconstruction of Ukraine. *Food Resources*, 11(21), 213-222. doi: <https://doi.org/10.31073/foodresources2023-21-21> (in Ukrainian)
22. Wysocki, I. (2023). Justice vis à vis welfare: how Austrian welfare economics should fit in the Austro-libertarian framework. *Economia Politica Volume*, 40(3), 445-467. doi: <https://doi.org/10.1007/s40888-023-00301-2>
23. Mishra S. (2024). Entry, Market Structures and Welfare. *Journal of Economics*, 142, 267-276. doi: <https://doi.org/10.1007/s00712-024-00859-w>
24. Bosworth, S. J., & Snower, D. J. (2023). *Technological advance, social fragmentation and welfare. Social Choice and Welfare*, 62, 197-232. DOI: <https://doi.org/10.1007/s00355-023-01484-0>
25. Berman, Y., & Bourguignon, F. (2023). On the social welfare interpretation of growth incidence curves. *The Journal of Economic Inequality*, 21(3), 1-19. doi: <https://doi.org/10.1007/s10888-023-09598-2>
26. Hussen, M. S., & Mohamed, M. A. (2023). Impact of financial inclusion on household welfare in Ethiopia. *Future Business Journal*, 9(1), 1-12. doi: <https://doi.org/10.1186/s43093-023-00243-y>
27. Celico, A., & Rode, M. (2024). Can we all be Denmark? The role of civic attitudes in welfare state reforms. *Empirica*, 51, 87-125. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10663-023-09588-7>
28. Mosler, K. (2022). Representative endowments and uniform Gini orderings of multi-attribute welfare. *The Journal of Economic Inequality*, 21(1):1-18, 233-250. doi: <https://doi.org/10.1007/s10888-022-09548-4>
29. Ledic, M., Rubil, I., & Urban, I. (2023). Tax progressivity and social welfare with a continuum of inequality views. *International Tax and Public Finance*, 30(3), 1266-1296. doi: <https://doi.org/10.1007/s10797-022-09752-y>
30. Alves, J., Couto, C., & Coelho, J. C. (2023). The Impact of Foreign Aid on Aggregate Welfare Measures: A Panel Data Analysis. *Journal of the Knowledge Economy*, 15, 1210-1230. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13132-023-01119-w>
31. An, Zh. (2023). A note on welfarist versus non-welfarist social welfare function. 2023. *International Tax and Public Finance*. doi: <https://doi.org/10.1007/s10797-023-09790-0>
32. Pfitze, T., Rodríguez-Castelán, C., & Valderrama, D. (2023). Urban transport infrastructure and household welfare: evidence from Colombia. *Empirical Economics*, 65(3), 1409-1432. doi: <https://doi.org/10.1007/s00181-023-02385-y>
33. Becker, G. S. (1962). Investment in Human Capital: A Theoretical Analysis. *Journal of Political Economy*, 70, Number 5, Part 2. doi: <https://doi.org/10.1086/258724>
34. Arias-Gonzales, J., Carlos, J., & Gavilán, O. (2023). Technological Social Responsibility in University Professors. *Eurasian Journal of Educational Research*, 100, 104-118. doi: <https://doi.org/10.14689/ejer.2022.100.008>
35. Giangregorio, L. (2022). Welfare type and income inequality: an income source. *International Tax and Public Finance*, 31, 367-403. doi: <https://doi.org/10.1007/s10797-022-09772-8>

The article was received by the editors 28.01.2024.

The article is recommended for printing 13.03.2024.